

سازمان بهزیستی کشور
معاونت امور اجتماعی

سیره دینی عملی جهت ارائه مفاهیم

دینی در مهدهای کودک

ویژه مربیان گروه ۳ تا ۵ سال

معاونت امور اجتماعی سازمان بهزیستی کشور

با مشارکت:

مرکز توسعه و ترویج فعالیت های قرآنی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

تألیف و گردآوری:

لیلا ولی زاده

سرشناسه	ولی زاده ، لیلا ، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدید آور	شویه‌های عملی جهت ارائه مفاهیم دینی در مهدهای کودک: ویژه مربیان گروه سنی ۳ تا ۵ سال / تألیف و گردآوری لیلا ولی زاده ؛ معاونت امور اجتماعی سازمان بهزیستی کشوری ؛ با مشارکت مرکز توسعه و ترویج فعالیت‌های قرآنی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
مشخصات نشر	تهران: انتشارات بین‌المللی آبرنگ، ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری	۱۹۲ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۲۵۲-۸۹۷-۱
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت:	فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: http://opac.nla.ir قابل دسترسی است.
شناسه افزوده	سازمان بهزیستی کشور. معاونت امور اجتماعی
شناسه افزودن	ایران. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی. مرکز توسعه و ترویج فعالیت‌های قرآنی
یادداشت	کتاب
موضوع	Religious education of children ایمان دینی برای کودکان
موضوع	Education, PreschoolStudy and teaching آموزش پیش دبستانی راهنمای آموزشی
رده بندی دیویی	۲۹۷/ ۴۴
رده بندی کنگره	۵۵۲۵۱/ ۷۸ : ۹ ۱۳۹۵
شماره کتابشناسی ملی	۴۶۲۸۳۳۸

این کتاب در تیراژ ... ۳۸ هزار نسخه انتشارات بین‌المللی آبرنگ به مهدکودک‌های سازمان بهزیستی کشور اهدا می‌گردد.

ناشر:	انتشارات بین‌المللی آبرنگ
مدیر مسئول:	امیر هوشنگ اقبال پور
عنوان:	شویه‌هایی عملی جهت ارائه مفاهیم دینی در مهدهای کودک: ویژه مربیان گروه سنی ۳ تا ۵ سال
تألیف و گردآوری:	لیلا ولی‌زاده
ناظر چاپ:	سعید ترابی
صفحه‌آرایی:	گروه گرافیک آبرنگ
لیتوگرافی، چاپ و صحافی:	آبرنگ
نوبت چاپ:	اول ۱۳۹۶
تیراژ:	۳۸۰۰۰ نسخه
قیمت:	۷۰۰۰ تومان
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۲۵۲-۸۹۷-۱
نشانی انتشارات:	تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، پلاک ۲۰۷
نشانی اینترنتی:	www.abrangbook.ir

﴿وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا آمِنًا وَارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ مَنْ آمَنَ مِنْهُمْ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ﴾

و (به یاد آورید) هنگامی را که ابراهیم عرض کرد: «پروردگارا! این سرزمین را شهر امنی قرار ده! و اهل آن را که به خدا و روز بازپسین، ایمان آورده‌اند - از ثمرات (گوناگون)، روزی و نعمت عطا کن» «بقره-۱۲۶»

به مصداق آیه شریفه، از نشانه‌های سرزمین توسعه یافته، ارتقاء شاخصهای مادی و سلامت معنوی ساکنان آن است و دستیابی به شاخصهای معنوی ارتقاء یافته مستلزم رشد و تقویت زیرساختهای آموزشی و فرهنگی یک جامعه بوده که در این راستا پرورش و تربیت افرادی با شایستگی‌ها، اجتماعی ضروری می‌نماید. لذا کمک به رشد و تکامل یکپارچه کودکان کشور عزیزمان در امر ایجاد نظام تربیتی کارآمد مبتنی بر بسط و گسترش معنویات، فرهنگ ساز و نهادهای به نمودن ارزشها و شعائر دینی می‌باشد.

بر این اساس سازمان بهزیستی کشور به عنوان متولی امور مهدهای کودک، با تجربه ای قریب به چهل سال در حوزه تربیت خردسالان، بمنظور تحقق اهداف و برنامه‌های سند چشم انداز ۲۰ ساله، ایجاد هماهنگی، انسجام و پایداری در ارائه آموزه‌های دینی به کودکان و بهره گیری از فرهنگ اصیل ایرانی، اسلامی، رشد و ارتقاء سلامت معنوی کودکان را در سرفحوه فعالیت‌های خود قرار داده و در همین راستا اقدام به تدوین کتاب «شیوه‌هایی عملی در جهت ارائه مفاهیم دینی در مهدهای کودک» نموده است. تا از این طریق زمینه آشنایی، علاقه و انس با مفاهیم قرآن مجید و احادیث معصومین^(ع) را ایجاد و تقویت نماید. لازم به ذکر است در تدوین کتاب حاضر و معرفی آن به آحاد جامعه هدف از همکاری و مشارکت بین بخشی مرکز توسعه و ترویج فعالیت‌های قرآنی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، دفتر محترم تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم - نمایندگی تهران - و بنیاد فرهنگی خاتم الاوصیاء بر خوردار بوده ایم که ضمن سپاسگزاری از ایشان، امیدوارم از طریق بسط و گسترش آشنایی و انس و الفت کودکان با تعالیم الهام بخش اسلام، شاهد رشد و توسعه پایداری و تحقق یافتن آیه شریفه «يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ» برای فرزندان عزیز کشور اسلامی مان باشیم.

دکتر انوشیروان محسنی بندپی

معاون وزیر و رئیس سازمان بهزیستی کشور

هدف کلی:

- ارتقاء سلامت معنوی کودکان کشور عزیزمان با ایجاد زمینه آشنایی، علاقه، انس با خداوند مهربان، قرآن مجید، معصومین(ع) و سایر مفاهیم دینی قابل درک برای کودکان.

اهداف ویژه:

- بسط و گسترش منویات در جامعه از طریق درونی کردن ارزش‌ها و شعائر دینی در کودکان.
- دستیابی به جایگاه بر منطقه در راستای سند چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور از نظر رشد معنوی کودکان.
- تأکید بر شیوه‌های غیرمستقیم و عملی در ارائه و انتقال مفاهیم دینی به جای آموزش مستقیم در راستای رشد و تکامل یکپارچه کودکان.
- ایجاد هماهنگی و انسجام در ارائه آموزش‌های دینی به کودکان، به منظور جلوگیری از برنامه‌های سلیقه‌ای و ناپایدار و ارتقاء سطح خدمات دینی فرهنگی در مهدهای کودک.
- ارتقاء سطح دانش و مهارت مدیران، مربیان و سرپرستان مهدهای کودک در خصوص مفاهیم دینی، آموزشی و تربیتی ویژه کودکان.
- ایجاد فرصت برای مربیان محترم در بروز خلاقیت و ساخت و پرورش استعدادها و ناشناخته‌های خویش.

نکاتی چند در خصوص این کتاب

۱. این کتاب، با عنوان شیوه‌هایی عملی جهت ارائه مفاهیم دینی در مهدهای کودک، ویژه مربیان گروه سنی ۳ تا ۵ سال می‌باشد که همراه با ۲ جلد کتاب کار ویژه کودکان ۳ تا ۴ و ۴ تا ۵ سال با عناوین پارسایان کوچک یک و پارسایان کوچک دو به مهدهای کودک ارائه می‌شود.
۲. علی‌رغم تلاشی که در جهت تدوین کتاب حاضر به عمل آمده است؛ لیکن تذکرات کتبی اساتید محترم و متعهد می‌توان کمبودها و اشکالات احتمالی را سریعاً در ویرایش چاپ بعدی کتب اصلاح نمود.
۳. واژه مربی در این کتاب شامل تمامی افرادی می‌شود که در امر تربیت کودک دخیل هستند و انتظار می‌رود با در نظر گرفتن این محتوا به مانوس و آشنا کردن کودکان با خداوند مهربان، قرآن مجید، معصومین(ع) و سایر مفاهیم دینی اقدام نمایند.
۴. داستان‌ها، اشعار و... به کار رفته در این کتاب اغلب برگرفته از فعالیت‌های متداول در مهدهای کودک می‌باشد؛ لذا معرفی صاحبان اصلی این سروده‌ها و... به صورت مستند، ما را در ویرایش چاپ بعدی کتاب باری خواهد نمود.
۵. مقصود از نگارش اهداف و حدود انتظارات این است که در ارائه مفاهیم دینی به کودکان ویژگی‌های ذهنی و جسمی ایشان را در نظر گرفته و خارج از توان و قدرت کودکان انتظار بیش از حد نداشته باشیم. بر این اساس به مربیان محترم توصیه می‌شود؛ بر طبق حدود انتظارات اعلام شده به انتقال مفاهیم بپردازند و تأکید

اهداف نگارش این کتاب

می‌شود انتظارات اعلام شده مطلق نیستند و حدود آن تعیین شده است. لذا رسیدن کودکان به میزانی بالاتر و یا پایین تر از آن نیز مورد قبول می‌باشد. و هدف واقعی ایجاد انس و علاقه در کودکان نسبت به خداوند مهربان، قرآن مجید، معصومین (ع) و سایر مصادیق و مفاهیم دینی است.

۶. در بعضی از قسمت‌های این کتاب، جهت ارتقاء فرهنگ هدیه دادن و تقویت حس دوستی در میان کودکان، فعالیت‌هایی با مضمون هدیه دادن از خوراکی‌ها و کاردستی‌هایی که با وسایل شخصی کودکان ساخته می‌شود؛ توصیه شده است. لازم است در جلسات اولیاء و مربیان، برای رعایت موازین شرعی، این موضوع برای والدین تشریح و رآزای اجازه گرفته شود.

۷. کتاب حاضر با رویکرد کاربردی و عملیاتی تدوین گشته؛ و تئوری‌ها و متون نظری موجود صرفاً جهت آشنایی بیشتر بیان شده است؛ بدین اسان انتظار می‌رود؛ مربیان محترم از منابع معرفی شده انتهای کتاب در راستای تحقق اهداف تربیت دینی کودکان نیز بهره مند شوند.

مراحل مطالعه این کتاب

۱. مطالعه دقیق بخش راهنمای مربیان
۲. پاسخ به سؤالات قسمت آخر کتاب
۳. تمرین جهت خواندن آیات، سوره‌های منتخب قرآن کریم، احادیث و ترجمه آن با صدای شیوا
۴. مطالعه دقیق اهداف و حدود انتظارات هر موضوع
۵. خواندن و تمرین بر روی فعالیت‌های پیشنهادی هر موضوع
۶. همخوانی و تکرار آیات، سوره‌های منتخب قرآن کریم، احادیث و ترجمه آن به همراه کودکان در کنار اجرای فعالیت‌های پیشنهادی یا فعالیت‌های متناسب با اصول ارائه شده در این کتاب
۷. انجام فعالیت‌های پیشنهادی هر موضوع در کتاب‌های کار کودک
۸. ارزشیابی از آموخته‌ها و عملکرد کودکان، بر اساس اصول و شیوه‌های ارائه شده در این کتاب.

۱۲	بخش اول: راهنمای مربیان
۱۲	اصول تربیت دینی خردسالان
۱۵	ارائه مفاهیم دینی برای کودکان به چه معناست؟
۱۷	منابع مورد نیاز جهت تربیت دینی کودکان
۱۷	تربیت دینی کودکان در اسلام
۲۲	نقش والدین در تربیت دینی کودکان
۲۴	سن آغاز تربیت دینی
۲۴	نقش مهدهای کودک در تربیت دینی خردسالان
۲۴	شیوه برنامه ریزی زمانی جهت ارائه مفاهیم دینی به کودکان
۲۵	ضرورت هماهنگی بین خانه، مدرسه و جامعه در تربیت دینی کودکان
۲۶	ویژگی‌های مربی پرورش دینی کودکان
۲۸	ویژگی‌ها و توانایی‌های روانی و جسمی کودکان و ارتباط آن با ارائه مفاهیم دینی
۲۹	اصل تفاوت‌های فردی و مسأله جنسیت در ارائه مفاهیم دینی به کودکان
۳۰	شرایط قرائت و حفظ قرآن توسط کودکان
۳۱	ویژگی‌های محتوای دینی مناسب برای کودکان
۳۳	عناوین کلی مفاهیم دینی قابل ارائه برای کودکان
۳۵	روش‌های ارائه مفاهیم دینی به کودکان
۳۶	بهره‌گیری از فلسفه در ارائه مفاهیم دینی به کودکان
۳۷	ارزشیابی از مفاهیم دینی ارائه شده به کودکان
۴۱	بخش ۲: آیات و روایات ویژه گروه سنی ۳ تا ۴ سال
۴۱	موضوع: خداوند مهربان
۴۵	موضوع: قرآن
۹۴	موضوع: معصومین (ع)

۵۶	 موضوع: نماز
۶۰	 موضوع: مسجد
۶۳	 موضوع: دعا
۶۶	 موضوع: سوره حمد
۶۸	 موضوع: سوره توحید
۷۰	 موضوع: سوره کوثر
۷۳	 موضوع: سوره نصر
۷۶	 موضوع: سلام
۷۹	 موضوع: شکر نعمت های الهی
۸۲	 موضوع: نیکی به پدر و مادر
۵۸	 موضوع: به خوبی و مهربانی با والد صحبت نمودن
۸۸	 موضوع: دوستی
۹۱	 موضوع: خوراکی ها
۹۳	 موضوع: شیر
۹۶	 موضوع: نظافت
۱۰۰	 موضوع: مسواک زدن
۱۰۳	 موضوع: مهربانی با حیوانات
۱۰۶	 بخش ۳: آیات و روایات ویژه گروه سنی ۴ تا ۵ سال
۱۰۶	 موضوع: خداوند مهربان
۱۱۱	 موضوع: قرآن
۴۱۱	 موضوع: معصومین (ع)
۱۲۲	 موضوع: نماز
۱۲۶	 موضوع: مسجد

موضوع: دعا.....	۱۲۹
موضوع: سوره تین.....	۱۳۳
موضوع: سوره ناس.....	۱۳۵
موضوع: سوره فلق.....	۱۳۷
موضوع: سوره عصر.....	۱۴۰
موضوع: سوره ماعون.....	۱۴۳
موضوع: سوره قدر.....	۱۴۶
موضوع: سوره سلاه.....	۱۴۸
موضوع: تشکر و مدح علی خداوند مهربان و پدر و مادر.....	۱۵۱
موضوع: احترام به بزرگان و بزرگواران.....	۱۵۵
موضوع: به دیدار اقوام و دوستان رفتن.....	۱۵۱
موضوع: دوستی.....	۱۶۰
موضوع: پاکیزگی.....	۱۶۳
موضوع: رعایت بهداشت به ویژه در زمان غذا خوردن.....	۱۶۵
موضوع: مسواک زدن.....	۱۶۸
موضوع: درست و به اندازه مصرف نمودن نعمت‌های الهی.....	۱۷۱
موضوع: نان.....	۱۷۵
موضوع: خواب.....	۱۷۸
موضوع: گیاهان.....	۱۸۱
منابع.....	۱۸۴
خودآزمایی.....	۱۸۶
پیوست.....	۱۹۲